

"בפרי הארץ"

"פרשת אמור"

"יערוך את הנרות לפני ה' תמיד"

"עַל הַמְנֹרֶה הַטְּהוֹרָה יַעֲרוֹךְ אֶת־הַנְּרוֹת לִפְנֵי יְקֹוֹק תָּמִיד"

רבינו בחיי: על המנורה הטהורה. כתב הרמב"ן ז"ל: בפרשת ואתה תצוה לא אמר "על המנורה הטהורה" אלא: (שמות כז, כא) "יערוך אותו אהרן ובניו", כי אותה פרשה אינה עיקר במצות הנרות כי פירוש: "ואתה תצוה", סופך לצוות את בני ישראל, ופרשה זו היא העיקר במצוה ההיא, ועל כן פירש: "על המנורה הטהורה", שהרי כשאמר שם: "יערוך אותו אהרן ובניו", היה במשמע על המנורה או בלא מנורה אם תשבר או תאבד, כאשר היה בשו"ב מן הגולה ועכשיו אמר בפירוש: "על המנורה הטהורה", כי בא לבאר כאן בעקר המצוה שלא ידליקו אלא על מנורה טהורה. ודרשו רז"ל: (ספרא ג, יב) "על המנורה הטהורה", על טהרה של מנורה שלא יסמכם בקסמין ובצורות. "יערוך" את הנרות "לפני ה'", שלא יתקן בחוץ ויכניס מבפנים. "תמיד", אפילו בשבת, "תמיד", אפילו בטומאה.

אלשיך: ואיך היא מתמדת תמיד לדורות והלא אחר החרבן בטלה מנורה. לזה אמר על המנורה הטהורה כו', לומר היעלה בדעתך כי לא היה אהרן מדליק רק במנורה הגשמית אשר למטה בארץ, דע איפה כי על המנורה הטהורה שהיא הרוחנית שבבית המקדש של מעלה שהיא טהורה וזכה מעכירות גשמיות, שם יערוך את הנרות בהדליקו למטה. באופן שעל ידי כן יהיו לפני ה' תמיד גם לדורות, כי האור הוא בלתי נכבה לעולם כי רוחני הוא. וגם רושם הארת המצוה עומדת לעד, באופן שהטבתי אשר דברתי באומרי לדורותם.

ובזה יובן מאמרם: ז"ל (במדבר רבה טו ו) כי היה אהרן מצטער ואומר אוי לי שמא בשבילי אין הקדוש ברוך הוא מקבל שבטו של לוי. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לו לאהרן אל תתיירא, לגדולה מזו אתה מתוקן. לכך נאמר דבר אל אהרן כו', הקרבנות כל זמן שביית המקדש קיים הם, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו. וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטלים לעולם, עכ"ל.

וראו לשית לב: כי הלא הנרות לא היו רק בזמן הבית. ויש דחקו לומר שהוא על נרות חנוכה. ואם כן הוא איך מביא מפסוק (במדבר ח ב) יאירו שבעת הנרות, והם שמונה. ועוד ראוי לשים לב שם למה הביא ענין הברכות שאמר וכל ענין הברכות כו'. אך הוא כי מלבד מה שהוצרך לדרוש הדרשה ההיא על סמיכות הפרשה, עוד הוקשה למה אומר (שם) אל מול פני המנורה יאירו, שיראה שיש דבר במשכן מול פני המנורה ושם יאירו, ולא כן הוא. ולא נראה להם ז"ל אשר נדחק רש"י ז"ל שעל האמצעות ידבר. על כן אמר שאמר לו הקדוש ברוך הוא, הנרות שתדליק יהיו גם אחר החרבן. ולמד אותו מהפסוק אל מול פני המנורה יאירו כו', לומר כי כל מה שבמקדש של מטה גשמי יש לעומתו למעלה רוחני, באופן כי מול פני מנורה זו יש מנורה רוחנית בבית המקדש של מעלה, שהיא המנורה הטהורה שאמרנו פה. ופירוש הכתוב (שם) בהעלותך את הנרות, שהוא בתתך עליה ומעלה אל הנרות להדליקם לכבודו יתברך.

דע לך: כי לא בלבד פה, כי אם מה שהוא מול פני המנורה הזאת שהיא המנורה העליונה שם יאירו על ידי התעוררות הדלקתך למטה. ואם כן אשר יאיר שמה עוד לא תכבה, כן אם יאיר תמיד לפני ה'. והביאו ז"ל ראייה לזה מן הברכות. והוא, כי הברכות שברך אהרן לישראל האם לא שימשו רק בחייו הלא גם לאורך ימים כי אין לברכה עכוב. כך היא זכות הארת המנורה.

ונחזור אל הענין: והוא כי הנה הוא זה הדבר בעצמו אשר כתבנו, שרצה הקדוש ברוך הוא להודיע לישראל כי אור נרות שהיה מדליק למטה היה מעורר אור עליון ומאיר דוגמתן למעלה. ואם כן הרי לכם ראייה אל מאמרי למעלה כי מועדיכם מועדי ה' המה. כי כאשר תקראו אותם במועדם ותעשו חוקי כל מועד במועדו, תעירו ותעוררו אורות עליונים המיוחדים להם. באופן כי גם לפני ה' תגלה ותראה אור כל מועד במועדו כאלו הוא יתברך חוגג עמכם, ומועדיכם מועדי ה' המה.

העמק דבר: ואמר כאן על המנורה הטהורה. שמשמעו כי תכליתה אינו אלא כשהיא טהורה ולא נתקלקל כח רוחני שבה בטומאת הדור, וכמו שהיה בסוף בית שני, וכבר נתבאר הכל בספר שמות כ"ה ל"א ושם ל"ז י"ט, ובזמן שאין הדור טהור אין המנורה מסייע לחידוש הלכה, וההכרח להתייגע יותר לעמוד על האמת ולמצוא דרך האמת. [וזוהו מאמרם ז"ל בסנהדרין דכ"ד במחשכים הושיבני כמתי עולם זה תלמוד בבלי, וברור דלא באו חז"ל לגרע כח תלמוד בבלי ח"ו, אדרבה באו בזה לרומם זה הכח שהוא כ"כ אור גדול, עד שבמחשכים היינו שלא היה שום דבר לסייע, מכל מקום אור הפלפול והיגיעה היו כ"כ עד שהאיר דרך ההלכה].

סג

"מפרי הארץ"

הלכה

אורז זויים

א' האם מותר לראות תמונות של רשעים בעיתון?

תשובה: ראייה בעלמא מותרת. {מגן אברהם רכה'}

ב' האם שלוש יום בברכת הראיה כוללים את יום הראיה?

תשובה: סב"ל וכן לענין קריעה בכותל. {מגן אברהם ריח'}

חושן משפט

א' הדלת נתקעה בחדר הישיבה ולא הצליח לצאת ושבר את הדלת האם צריך לשלם?

תשובה: כן. {עיין סימן שעח'}

ב' האם מותר לקחת טישו של חברו בלא ידיעתו באופן שאם היה יודע ודאי היה מסכים?

תשובה: מותר. {עיין ש"ך סימן שנח' ועיין תוס' בב"מ סב'}

אבן העזר

א' האם מותר להתייחד עם אשתו בלי כתובה?

תשובה: לשו"ע אסור לרמ"א מותר אך אסור בתה"מ. {עיין סימן סו'}

ב' מה יעשה מי שאבדה כתובתו?

תשובה: באופן זמני יתפיס לה כארבעת אלפים ₪ ויכול להיות עמה. {עיין סימן סו'}

יורה דעה

א' האם אפשר לעשות שילוח הקן לאחר שהיונה דגרה קצת על הביצים?

תשובה: ביצים מוזרות שאינם ראויות לאכילה פטורים משילוח אמנם באופן שיכול להביא ליונה אחרת שתשב עליהם ראויות לשילוח וכן כתב הברכי יוסף בשם בכנס הגדולה. {עיין סימן רצב'}

ב' האם חייב למסור כל ממונו על לאו שאין בו מעשה?

תשובה: ספק ואולי חומש. {עיין פתחי תשובה קנז'}

בענין 'למנצח בנגינות' בציור מנורה סגולתה וענינה

פסקי תשובות: עצם אמירת ה'למנצח' בכל יום כשהוא מול עיניו בציור מנורה ענינה גדול ונשגב מאד, ומנהג זה מוזכר כבר בראשונים, וכפי שכתוב בס' 'יראת אל' להרוקח "הרואה אותו תמיד מצויר בצורת מנורה ימצא חן וחסד בעיני אלהים ואדם, והאומר כל יום קודם הנץ החמה לא יקרה לו מקרה רע וכו', והאומר בבוקר אחר ברכת כהנים ז' שבועות בכל ימי הספירה לא יקרה לו נזק בכל השנה כולה ויצליח במעשיו וכו', וגם טוב לאומר ז' פעמים כשיוצא לדרך לשלום ולהצלחה".

ובאבדורהם: "הקורא אותו בכל יום נחשב כמדליק המנורה הטהורה בבית המקדש וכאילו מקבל פני השכינה, וז' פסוקיו כנגד קני המנורה, מ"ט תיבותיה נגד גביעה ופרחיה ונרותיה העולים מ"ט, ופסוק ראשון שבו ד' תיבות נגד ב' מלקחיה וב' מחתותיה".

ומצינו שני מסורות: כיצד סדר הפסוקים בציור המנורה, משמאל לימין או מימין לשמאל, וברוב סדורי האר"י ז"ל הוא משמאל לימין, אבל בס' יראת אל הנ"ל מצויר מימין לשמאל וכן בסידור רבי קאפל, וירא שמים יוצא ידי שניהם, עכ"פ בציור במחשבתו.

עבודת הקודש להחיד"א: (צפורן שמיר סי' ב' אות י"ח) "מה מאד הפליגו באמירת למנצח בנגינות בציור מנורה וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום, וראיתי קונטרס כת"י לראשונים בסודותיו ותועלותיו, ולפחות לעשות נח"ר ליוצרינו נאמר אותו בכוונה בציור מנורה כתוב על קלף", ובמדבר קדמות (מע"ר ד' אות כ"ב) בשם קדמונים הראהו הקדוש ברוך הוא לדוד המלך ע"ה מזמור למנצח כתוב על טס זהב עשוי בצורת מנורה והיה נושא אותו על מגינו כשהיה יוצא למלחמה ואויביו נופלים לפניו וכו'.

mprihaaretz@gmail.com

ניתן להורדה באתר דרשו

"מפרי הארץ" סיבון – שטו

בעניין: דברים האסורים משום אוהל בשבת.

א: האם מותר עשיית מחיצה - קבועה של אבנים, קבועה של יריעות, עראי להתיר טלטול, וילון התלוי מלמעלה, וילון המחובר מכל צדדיו, פרוכת כשיש דלתות לארון הקודש וכשאין דלתות?

תשובה: של אבנים אסור, ושל יריעות מותר אם נע ונד ברוח, להתיר טלטול אסור אפילו בעראי, וילון מותר אבל בחובר מכל הצדדים אסור, פרוכת מותר ויש מקלים גם אם אין דלתות לארון הקודש.

ב: האם מותר להעמיד מחיצה בין גברים לנשים?

תשובה: מותר.

ג: מחנה עראי של ילדים האם מותר להעמיד משטחי עץ כמחיצות האם מותר לפרוס עליהם בד ומה הדין בסד בד בלי מחיצות?

תשובה: משטחי עץ מותר ולפרוס בד אסור אפילו בלי מחיצות.

ד: מה הדין לגרור שולחן ממקום למקום בשביל לשבת תחתיו?

תשובה: מותר.

ה: העמדת שולחן או מיטה - מה הדין להעמיד ד' מחיצות ועליהם דף להעמיד ב' מחיצות ועליהם דף וכבר עומדים ד' מחיצות ומניח עליהם דף העמדת הדף בלי מחיצות?

תשובה: אם יש ד' מחיצות אסור ויש מקלים בשולחן ובב' מחיצות במיטה אסור ובשולחן מותר ואם כבר עומדים מותר להניח הדף וכן מותר להניח הדף בלי מחיצות אבל לכתחילה במיטה יש להחמיר כדעת הרשב"א שלא להניח.

ו: פריסת מחצלת – היתה מגולגלת ויש בעובי הגלגול טפח היתה מגולגלת ברוחב טפח לצד, היתה מגולגלת ופרוסה ברוחב טפח לצד מעלה, על גבי עצים שיש בהם רוחב טפח על גבי עצים שיש לבד במקום אחד?

תשובה: צריך שיהיה פרוסה טפח ואפילו לצד מעלה מותר ועל גבי העצים מותר כשיש רוחב טפח בעץ או לבד.

ז: מיטה מתקפלת שאחר פתיחתה יש ב' מחיצות האם מותר לפותחה ולשים עליה מזרן ומה הדין שגם המזרון מקופל בטוחה ונפתח עמה ומה העצה להתיר בכל האופנים?

תשובה: אסור ואם המזרון נפתח עמה מותר והעצה לזה שאחד יחזיק המזרון באוויר והשני יפתח את המיטה.

ח: האם מותר לפתוח מיטה מתקפלת שיש לו מיטה אחרת?

תשובה: אסור משום טירחא.

ט: האם מותר להניח ספר על ספר לצורך הלימוד בו והאם מותר ליקח ספר כדי להניח עליו ספר?

תשובה: אם לומד משניהם מותר אך לקחת ספר כדי להניח עליו ספר לט"ז אסור אפילו לצורך הלימוד ולמגן אברהם מותר.

י: האם מותר לסגור מכסה של הפחים הירוקים ומדוע?

תשובה: מותר כיון שעשוי להיפתח ולהיסגר דינו כעשוי ועומד.

רח' הר' קוק 1 ב"ב 0533107467

mprihaaretz@gmail.com

"מפרי הארץ"

"מבית הוועד"

הרב יאיר טרנובסקי שליט"א

נדרון: "ביו"ט עוזל בערב שבת והזניח עירוב תבשילין אם צריך להקפיד להניח המאכלים ע"ג האש באופן שיהיה ראוי ביו"ט"

בגמרא פסחים דף מו': נחלקו רב חסדא ורבה באופה מיו"ט לחול אם לוקה רב חסדא אמר לוקה רבה אמר אינו לוקה וטעמו של רבה מבואר שם בגמרא הואיל ומקלעי ליה אורחים ורב חסדא נחלק על סברת הואיל והקשה רבה לרב חסדא לדיך דלית לך הואיל היאך אופים מיו"ט לשבת דאף דהניח עירוב תבשילין היאך שרינן על ידי זה אסור דאורייתא של אין אופים מיו"ט לשבת והשיב רבה דמדאורייתא צרכי שבת נעשים ביו"ט ורבנן הוא דגזרו ביה שמא יאמרו אופים מיו"ט לחול וכיון דהצריכו עירוב תבשילין אית ליה היכרא.

כתב התוס' שם: ד"ה רבה דלדעת רבה אם יאפה ביו"ט סמוך לשקיעת החמה באופן שאין אפשרות שיוכלו לאוכלו ביו"ט יהיה בזה מלקות דבקהאי גוונא ליכא בסברת הואיל ולהלכה כתב המשנ"ב בסימן תקכ"ז ס"ק ג' בשם האחרונים דהיזרה להקדים הכנת מאכליו לשבת בכדי שיגמור מלכתו בעוד היום גדול דאם הוא סמוך לחשיכה באופן שאין אפשרות שיצטרך לאורחים ביו"ט גופה יש בזה חשש איסור דאורייתא דחשינן לשיטת רבה דמדאורייתא אין יו"ט מכין לשבת וההיתר של עירוב תבשילין הוא רק מכוח סברת הואיל.

ובביאור הלכה: שם האריך בזה והביא שנחלקו בזה הראשונים דדעת הרמב"ן ועוד ראשונים דהלכה כרבה אומנם דעת בעל המאור ורבינו אפרים דהלכה כרב חסדא דלשטתם מותר לבשל גם סמוך לחשיכה והסיק הביאור הלכה דאף דלכתחילה צריך לבשל מבעוד היום גדול מכל מקום שעת הדחק כדי הם רבותינו הראשונים שפסקו כרב חסדא לסמוך עליהם ולבשל גם סמוך לחשיכה ויש לדון במאכלים מבושלים שיתקררו ורוצה להניחם ביו"ט סמוך לשקיעת החמה ע"ג האש באופן שלא יוכלו להתחמם כראוי ביו"ט עצמו האם גם בזה יש לחשוש לסברת רבה דבעינן לסברת הואיל ולא יהיה היתר אלא א"כ יהיה אפשרות שיתחמם באופן שיכלו אורחים להנות מהחימום ביו"ט עצמו.

והנה: האיסור להניח מאכלים מבושלים ע"ג האש הוא דרבנן וכמו שכתב המשנ"ב בסימן רנ"ג סק' נה' דאיסור של נתינה בתחילה הוא משום דמחזי כמבשל והנה הביאור הלכה שכתב להחמיר דבעינן לסברת הואיל כשיטת רבה ביאר הטעם שהוא בענין דאורייתא ולפי זה בנידון דידן שהאיסור הוא מדרבנן יש לסמוך על הפוסקים בשיטת ר"ח דלא בעינן לסברת הואיל ויהיה מותר להניח אף סמוך לחשיכה אמנם אף שבביאור הלכה משמע שאין צריך להיזהר באופן שהוא חשש דרבנן מכל מקום בודאי שיש מקום גדול להחמיר בזה לכתחילה כדי לצאת את שיטות הראשונים דבעינן לסברת הואיל (וכמבואר במג"א סימן י' דאף דספיקא דרבנן לקולא מכל מקום אין להכניס עצמו לכתחילה לזה).

ובהשקפה ראשונה: היה נראה שלא גזרו כלל ביו"ט איסור נתינה בתחילה ע"ג האש כי הרי כל האיסור הוא בגלל מחזי כמבשל וביו"ט שאין איסור בישול לא גזרו בזה וא"כ יהיה מותר להניח אף סמוך לחשיכה כיון שביו"ט לא גזרו בכלל לאיסור בזה אמנם נראה שאינו נכון דהא חזינן שיש איסור להטמין מיו"ט לשבת בלי עירוב תבשילין וכמו שכתב השו"ע בסימן תקכ"ז סעיף יב' ומקורו מביצה יח': הרי אף על פי שהאיסור הטמנה הוא מחשש שמה יחטה בגחלים וביו"ט מותר בישול ואין חשש בזה ובכל אופן אסרו הטמנה ועל כרחך דאף שהטמנה מותרת ביו"ט מכל מקום כשהוא לצורך שבת אסרו. (ועיין בקהילות יעקוב ביצה סימן יד במה שכתב לבאר בזה).

ואם כן: אף נתינה בתחילה אע"פ שביו"ט לא קיים החשש דמחזי כמבשל מכל מקום כשהוא לצורך שבת נראה כמבשל לצורך שבת ואסור וכיון דבעינן אף לענין נתינה בתחילה להיתר של עירוב תבשילין חוזר הספק האם בעינן אפשרות שיהיה ראוי לאורחים מבעוד יום ויש מקום לומר דלא בעינן בזה שיהיה ראוי לאורחים מבעוד יום דכל מה שצריך שיהיה ראוי לאורחים זה רק כדי להציל מהאיסור דאורייתא של אין יו"ט מכין לשבת וכל זה כשהאיסור הוא דאורייתא אבל נתינה בתחילה כשהאיסור הוא דרבנן לא הצריכו בזה כלל שיהיה ראוי לאורחים אך מאידך גיסא יש לומר דכל דתקון רבנן כעין דאורתא תקון וכיון שביחס לאיסור דאורייתא צריך שיהיה ראוי לאורחים מבעוד יום אף לענין איסור בישול דרבנן הצריכו כן.